

Одеська національна академія харчових технологій
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра безпеки життєдіяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Ф.А. Трішин

“__04__” __04__2019__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Безпека життєдіяльності та основи охорони праці

- Галузь знань 18 «Виробництво та технології»
Спеціальності 181 «Харчові технології»,
183 «Технології захисту навколишнього середовища»,
185 «Нафтогазова справа»
- Галузь знань 13 «Механічна інженерія»
Спеціальності 131 «Прикладна механіка»,
133 «Галузеве машинобудування»
- Галузь знань 14 «Електрична інженерія»
Спеціальності 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка»,
142 «Енергетичне машинобудування»,
144 «Теплоенергетика»
- Галузь знань 15 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані системи»
Спеціальність 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»
- Галузь знань 16 «Хімічна та біоінженерія»
Спеціальність 162 «Біотехнології та біоінженерія»
- Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»
Спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»
- Галузь знань 10 «Природничі науки»
Спеціальність 101 «Екологія»
- Галузь знань 12 «Інформаційні технології»
Спеціальності 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології»,
123 «Комп'ютерна інженерія»

Ступінь вищої освіти **бакалавр**

2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

«Безпека життєдіяльності та основи охорони праці»

Найменування показників	Напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	<p align="center">Галузі знань</p> <p>18 «Виробництво та технології», 13 «Механічна інженерія», 14 «Електрична інженерія», 15 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані системи», 16 «Хімічна та біоінженерія», 24 «Сфера обслуговування», 10 «Природничі науки», 12 «Інформаційні технології»</p> <p align="center">(шифр і назва)</p>	Обов'язкова	
Модулів – 2	<p align="center">Спеціальність (професійне спрямування):</p> <p>181 «Харчові технології», 183 «Технології захисту навколишнього середовища», 185 «Нафтогазова справа», 131 «Прикладна механіка», 133 «Галузеве машинобудування», 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», 142 «Енергетичне машинобудування», 144 «Теплоенергетика», 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології», 241 «Готельно-ресторанна справа», 162 «Біотехнології та біоінженерія», 101 «Екологія», 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», 123 «Комп'ютерна інженерія»</p> <p align="center">(шифр і назва)</p> <p align="center">Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>бакалавр</i></p>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2/3/4-й	2/3/4-й
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,3 самостійної роботи студента - 3		3/4/5/6/7/8-й	3/4/6/7-й
		Лекції	
		20 год.	6 год.
		Практичні	
		10 год.	4 год.
		Лабораторні	
		10 год.	4 год.
	Самостійна робота		
40 год.	66 год.		
Індивідуальні завдання:			
5 год.	5 год.		
Підготовка та складання контрольних заходів			
5 год.	5 год.		
Вид контролю:			
Іспит	Іспит		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:1

для заочної форми навчання – 1:5,5

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Модуль 1 - Безпека життєдіяльності	Модуль 2 - Основи охорони праці
<p>Мета вивчення дисципліни полягає у набутті студентом компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення професійної діяльності за спеціальністю з урахуванням ризику виникнення техногенних аварій й природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації та привести до несприятливих наслідків на об'єктах господарювання, а також формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.</p>	<p>Метою вивчення дисципліни є надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах, формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.</p>
<p>Завдання вивчення дисципліни передбачає опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийняттого ризику.</p>	<p>Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.</p>
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</p>	
<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сучасні проблеми і головні завдання безпеки життєдіяльності; - законодавчі та нормативні документи з безпеки життєдіяльності; - концепції організації безпеки життєдіяльності у державі; - заходи і засоби надання домедичної допомоги собі та постраждалим від нещасного випадку та аварії на виробництві. 	<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сучасні проблеми і головні завдання охорони праці; - законодавчі та нормативні документи з охорони праці; - обов'язки і відповідальність роботодавців підприємств (організацій) за додержанням вимог законодавчих і нормативно-правових актів з охорони праці для забезпечення здорових і безпечних умов праці; - методи і засоби забезпечення нормативних значень параметрів небезпечних і шкідливих виробничих факторів (в галузі діяльності).
<p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орієнтуватися в основних методах оцінки ризику виникнення надзвичайних ситуацій і системах забезпечення техногенної безпеки; - надавати домедичну допомогу собі та постраждалим від нещасного випадку та аварії на виробництві; - організовувати вирішення питань безпеки в надзвичайних ситуаціях. 	<p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - організовувати вирішення питань охорони праці на виробництві (в організації); - впроваджувати безпечні технології, вибирати оптимальні умови і режими праці, проектувати та організовувати робочі місця на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці; - обґрунтовувати вибір безпечних режимів, параметрів, виробничих процесів (в галузі діяльності).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності

Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.

Тема 2. Природні та техногенні небезпеки, їх характер та наслідки

Тема 3 Правове забезпечення безпеки життєдіяльності на виробництві та у побуті

Змістовий модуль 2. Основи охорони праці

Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці

Тема 2. Повітря робочої зони

Тема 3. Освітлення виробничих приміщень

Тема 4. Виробнича вібрація і шум

Тема 5. Безпека технологічного обладнання та процесів

Тема 6. Електробезпека

Тема 7. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1 - Безпека життєдіяльності												
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності												
Тема 1. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності.	4	2	-	-	-	2	6	1	-	-	-	5
Тема 2. Природні та техногенні небезпеки, їх характер та наслідки	24	2	1	-	2	10	19	1	4	-	2	12
Тема 3. Правове забезпечення безпеки життєдіяльності на виробництві та у побуті	4	2	-	-	-	2	7	-	-	-	-	7
Разом за змістовим модулем 1	32	6	1	-	2	14	32	2	4	-	2	24
Модуль 2 - Основи охорони праці												
Змістовий модуль 2. Основи охорони праці												
Тема 1. Правові та організаційні основи охорони праці	4	2	-	-	-	2	6,4	0,4	-	-	1	5
Тема 2. Повітря робочої зони	9	2	-	4	-	3	6,3	0,3	-	2	-	4
Тема 3. Освітлення виробничих приміщень	8	2	-	2	1	3	6,3	0,3	-	2	-	4
Тема 4. Виробнича вібрація і шум	8	2	-	2	1	3	5,5	0,5	-	-	1	4
Тема 5. Безпека технологічного обладнання та процесів	7	2	-	-	-	5	16	1	-	-	-	15
Тема 6. Електробезпека	10	2	-	2	1	5	7	1	-	-	1	5
Тема 7. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах	7	2	-	-	-	5	5,5	0,5	-	-	-	5
Разом за змістовим модулем 2	53	14	-	10	3	26	53	4	-	4	3	42
Підготовка та проходження контрольних заходів	5	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-
Усього годин	90	20	10	10	5	40	90	6	4	4	5	41

5. Теми практичних, лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Модуль 1 - Безпека життєдіяльності			
1	Загальні методи оцінки ризику в різних життєвих ситуаціях людини	2	-
2	Аналіз небезпек. Їх причино-наслідкові зв'язки	2	-
3	Оцінка стійкості об'єкта до впливу сейсмічної хвилі землетрусу	2	2
4	Забезпечення пожежної безпеки	2	2
5	Домедична допомога при нещасних випадках	2	-
	Всього	10	4
Модуль 2 - Основи охорони праці			
1	Дослідження показників повітря робочої зони	2	2
2	Дослідження запиленості повітря робочої зони	2	-
3	Дослідження виробничого освітлення	2	2
4	Дослідження шуму та методів боротьби з ним	2	-
5	Дослідження електробезпеки трифазних електричних мереж напругою до 1 000 В	2	-
	Всього	10	4

6. Завдання для самостійної роботи студентів

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Опрацювання лекційного матеріалу	10	26
2	Підготовка до лабораторних та практичних занять	20	20
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	10	20
4	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань	-	-
5	Виконання курсового проекту (роботи)	-	-
Разом з дисципліни		40	66
Підготовка та складання контрольних заходів		5	5

На самостійне вивчення виносяться наступні теми:

Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності

1. Методи визначення ризику.
2. Радіація. Наслідки її впливу на навколишнє середовище, життя і здоров'я людей.
3. Соціально-політичні небезпеки, їх види та характеристика.
4. Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення НС.
5. Організація і проведення рятувальних та інших невідкладних робіт.

Змістовий модуль 2. Основи охорони праці

1. Навчання з питань охорони праці

2. Відповідальність посадових осіб і працівників за порушення законодавства про охорону праці.
3. Основні поняття фізіології праці. Показники важкості та напруженості трудового процесу
4. Особливості інфрачервоного (ІЧ) випромінювання, нормування, засоби та заходи захисту працюючих.
5. Види вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення.
6. Загальний підхід до проектування та експлуатації систем освітлення.
7. Санітарно-гігієнічні вимоги до планування та розміщення виробничих і допоміжних приміщень.
8. Сигнально-попереджувальні пристрої і фарбування обладнання.
9. Статична електрика.
10. Методи та засоби щодо запобігання ураженню людини електричним струмом.
11. Протипожежне водопостачання підприємства.
12. Пожежна безпека технологічного обладнання, систем опалення та вентиляції.

7. Індивідуальні завдання

Розрахункова робота виконується за методичними вказівками і контрольними завданнями з курсу «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» для усіх професійних напрямів денної та заочної форми навчання. Номери задач розрахункової роботи вибираються за останніми цифрами номера залікової книжки.

Розрахункова робота виконується у зошиті або на аркушах формату А 4. Термін виконання – до початку проходження контрольних заходів. Оцінка індивідуальної роботи є складовою іспиту.

9. Методи навчання

Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів – імітаційні неігрові: аналіз конкретної ситуації (розв’язання ситуаційних завдань – метод аналізу; розбір інцидентів (явищ) – метод інцидентів; розбір конфліктів – метод конфліктів).

Методи навчання. Практичні заняття планується проводити з використанням нормативної документації (див. п. 11), тренажерів, у формі бесіди, семінарів тощо. Серед наочних методів найчастіше будуть використовуватися методи показу: ілюстрування і демонстрування.

Під час самостійної роботи студенти можуть користуватись науково-методичною, науковою, періодичною літературою, підручниками та посібниками (див. пп. 11 і 12), інформаційними ресурсами Інтернету.

10. Методи контролю

Вид поточного контролю – поточне тестування, контрольні роботи.

Вид підсумкового контролю – модуль (підсумкове тестування).

На початку курсу з дисципліни проводиться вхідний контроль із забезпечуючих дисциплін.

Назва дисципліни	Перелік питань
Питання для проведення вхідного контролю знань студентів	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України про права та свободи громадян країни. 2. Причини виникнення надзвичайних ситуацій. 3. Роль людини у виникненні надзвичайних ситуацій. 4. Небезпеки природного і техногенного характеру. 5. Засоби сучасної масової інформації. 6. Шум та вібрація, причини виникнення та види. Вплив на організм людини. 7. Електромагнітні поля і випромінювання.

Назва дисципліни	Перелік питань
	8. Хімічні і біологічні фактори небезпеки для людини. 9. Радіаційне та радіоактивне забруднення та їх наслідки. 10. Екологічні наслідки господарської діяльності людини. 11. Заходи та засоби запобігання виникненню надзвичайних ситуацій. 12. Наслідки масованого інформаційного впливу. 13. Пояснить умови виникнення пожеж. 14. Мета домедичної допомоги.
Питання для проведення контролю залишкових знань студентів	
Модуль 1 - Безпека життєдіяльності	1. Актуальність дисципліни «Безпека життєдіяльності». 2. Класифікація небезпечних та шкідливих факторів. 3. Основні положення теорії ризику. 4. Наукові методи визначення ризику. 5. Небезпеки природного і техногенного характеру. 6. Шум, вібрація, іонізуюче випромінювання і життєдіяльність людини. 7. Електромагнітні поля і випромінювання. 8. Хімічні і біологічні фактори небезпеки для людини. 9. Мета домедичної і першої психологічної допомоги. Послідовність дій при їх наданні. 10. Надзвичайні ситуації, їх класифікація. 11. Заходи та засоби запобігання виникненню надзвичайних ситуацій. 12. Основні законодавчі акти правового забезпечення безпеки життєдіяльності на виробництві та у побуті 13. Управління безпекою життєдіяльності в Україні. 14. Нагляд за безпекою життєдіяльності в Україні. 15. Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення НС. 16. Організація і проведення рятувальних робіт. 17. Організація і проведення інших невідкладних робіт. 18. Вогнегасники: класифікація, правила вибору та умови експлуатації. 19. Первинні засоби пожежогасіння.
Модуль 2 - Основи охорони праці	1. В чому полягає соціальне значення охорони праці ? 2. В чому полягає економічне значення охорони праці ? 3. Які основні принципи державної політики України з охорони праці 4. Які закони належать до законодавчої бази з охорони праці? 5. Назвіть основні конституційні положення з охорони праці. 6. Назвіть основні розділи Закону України «Про охорону праці». 7. Назвіть основні вимоги Кодексу законів про працю. 8. Види державних нормативних актів про охорону праці. Дайте їх характеристику. 9. Які організації та установи здійснюють державне управління, державний нагляд, відомчий та громадський контроль за охороною праці? 10. Яким чином роботодавець забезпечує організацію робіт з охорони праці на підприємстві? 11. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. 12. Показники, що характеризують мікрокліматичні умови виробничих приміщень. 13. Які існують заходи та засоби нормалізації мікроклімату? 14. Охарактеризуйте шкідливі речовини, їх дію на організм людини та нормування. 15. Назвіть загальні заходи безпеки при проектуванні та експлуатації технологічних процесів та обладнання. 16. Назвіть посудини та апарати першої групи, що працюють під тиском.

Назва дисципліни	Перелік питань
	17. Електротравматизм. Характер впливу електричного струму на людину. 18. Які чинники впливають на важкість ураження електричним струмом? 19. Які порогові значення сили струму за характером дії на людину Вам відомі? 20. Як класифікують приміщення за ступенем враження електричним струмом? 21. Яким чином може відбуватись включення людини в електромережу? 22. Поясніть дію напруги кроку. 23. Мета, застосування та принцип дії захисного заземлення. 24. Роз'ясніть фізичну суть занулення. 25. В чому полягає актуальність навчання пожежної безпеки ? 26. Які найбільш розповсюджені причини виникнення пожеж ? 27. Поясніть умови виникнення пожеж. 28. Назвіть основні показники пожежовибухонебезпечних властивостей горючих речовин і матеріалів. 29. Яка існує класифікація об'єктів за вибухопожежною небезпекою ? 30. Назвіть основні системи забезпечення пожежної безпеки об'єкту.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Рейтингова система ОНАХТ – 100-бальна.

Вивчення кожного змістового модуля завершується оцінкою.

Оцінка залікового кредиту (тобто оцінка з дисципліни за семестр) визначається за формулою

$$O_{\Sigma} = \frac{\sum_{i=1}^m M_i}{m},$$

де O_{Σ} – оцінка залікового кредиту;

M_i – оцінка за i -й змістовий модуль залікового кредиту;

m – кількість змістових модулів у заліковому кредиті.

Вивчення дисципліни протягом семестру завершується *екзаменом*.
 Позитивна оцінка за змістовий модуль *60–100 балів*.

Оцінні бали рейтингового контролю знань студентів

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min д/з іспит	max д/з іспит	Кільк. робіт, оди- ниць	Сумарні бали		Кільк. робіт, оди- ниць	Сумарні бали	
				min	max		min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
			3/4/5/6/7/8-й семестр			3/4/6/7-й семестр		
ЗАЛІКОВИЙ КРЕДИТ 1								
Змістовий модуль 1. Безпека життєдіяльності (назва)								
Робота на лекціях	-	-	3	-	-	1	-	-
Підготовка до практичних занять	0,6/-	1/-	5	3	5	-	-	-
Робота на практичних заняттях	4/12	6,2/20	5	20	31	2	24	40
Виконання контрольних завдань (Індивідуальна робота)	1/-	2/-	1	1	2	-	-	-
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/6	2/10	1	1	2	1	6	10
Проміжна сума	-	-	-	25	40	-	30	50
Модульний контроль (колоквіум)	30	50	1	30	50	1	30	50
Дистанційний модуль	5/-	10/-	1	5	10	-	-	-
Творчі здобутки	0/-	10/-	1	0	10	-	-	-
Оцінка за змістовий модуль 1	-	-	-	60	100	-	60	100
Змістовий модуль 2. Основи охорони праці (назва)								
Робота на лекціях	-	-	7	-	-	2	-	-
Підготовка до лабораторних занять	0,6/-	1/-	5	3	5	-	-	-
Робота на лабораторних заняттях	4/12	6,2/20	5	20	31	2	24	40
Виконання контрольних завдань (Індивідуальна робота)	1/-	2/-	1	1	2	-	-	-
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/6	2/10	1	1	2	1	6	10
Проміжна сума	-	-	-	25	40	-	30	50
Модульний контроль (колоквіум)	30	50	1	30	50	1	30	50
Дистанційний модуль	5/-	10/-	1	5	10	-	-	-
Творчі здобутки	0/-	10/-	1	0	10	-	-	-
Оцінка за змістовий модуль 2	-	-	-	60	100	-	60	100
Разом з дисципліни			60 ... 100			60 ... 100		

Відповідність оцінки знань студентів за різними шкалами.

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою ОНАХТ з підсумком
		іспит
A	відмінно	88 - 100
B	дуже добре	81 - 87
C	добре	74 - 80
D	задовільно	68 - 73
E	достатньо	60 - 67
FX	незадовільно з можливістю повторного складання	40 - 59
F	незадовільно з обов'язковим додатковим навчанням	0 - 39

11. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорона праці (Модуль 1 - Безпека життєдіяльності)» для бакалаврів спеціальностей 101 «Екологія» галузі знань 10 «Природничі науки»; 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», 123 «Комп'ютерна інженерія» галузі знань 12 «Інформаційні технології»; 131 «Прикладна механіка», 133 «Галузеве машинобудування» галузі знань 13 «Механічна інженерія»; 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», 142 «Енергетичне машинобудування», 144 «Теплоенергетика» галузі знань 14 «Електрична інженерія»; 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» галузі знань 15 «Автоматизація та приладобудування»; 162 «Біотехнології та біоінженерія» галузі знань 16 «Хімічна та біоінженерія»; 181 «Харчові технології», 183 «Технології захисту навколишнього середовища», 185 «Нафтогазова справа» галузі знань 18 «Виробництво та технології»; 241 «Готельно-ресторанна справа» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» денної та заочної форм навчання /Укл. О.О. Фесенко /Одеса: ОНАХТ, 2018.– 38 с.

2. Методичні вказівки для практичних робіт з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорона праці (Модуль 1 - Безпека життєдіяльності)» для бакалаврів усіх професійних напрямків денної і заочної форм навчання / Укл. С.М. Неменуца, В.М. Лисюк, З.М. Сахарова, В.І. Булюк / – Одеса: ОНАХТ, 2019.- 82 с.

3. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорона праці (Модуль 1 - Безпека життєдіяльності)» для бакалаврів спеціальностей 101 «Екологія» галузі знань 10 «Природничі науки»; 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», 123 «Комп'ютерна інженерія» галузі знань 12 «Інформаційні технології»; 131 «Прикладна механіка», 133 «Галузеве машинобудування» галузі знань 13 «Механічна інженерія»; 141 «Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка», 142 «Енергетичне машинобудування», 144 «Теплоенергетика» галузі знань 14 «Електрична інженерія»; 151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» галузі знань 15 «Автоматизація та приладобудування»; 162 «Біотехнології та біоінженерія» галузі знань 16 «Хімічна та біоінженерія»; 181 «Харчові технології», 183 «Технології захисту навколишнього середовища», 185 «Нафтогазова справа» галузі знань 18 «Виробництво та технології»; 241

«Готельно-ресторанна справа» галузі знань 24 «Сфера обслуговування» денної та заочної форм навчання / Укл. Фесенко О.О., Лисюк В.М., Сахарова З.М, Неменуша С.М. / – Одеса: ОНАХТ, 2018.- 20 с.

4. Основи охорони праці: конспект лекцій./ Лисюк В.М., Фесенко О.О. / Одеса: ОНАХТ, 2016. – 105 с.

5. Основи охорони праці: посібник до самостійної роботи./ Лисюк В.М., Фесенко О.О. / Одеська національна академія харчових технологій, 2016. – 40 с.

6. Основи охорони праці: посібник до виконання лабораторних робіт./ Фесенко О.О, Лисюк В.М., Сапожнікова Н.Ю., Сахарова З.М. / Одеська національна академія харчових технологій, 2016. – 75 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Конституція України. Основний закон. – К., 1996. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

2. Кодекс цивільного захисту України: Закон України. – К., 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

3. Закон України «Про охорону здоров'я» від 19.11.1992р. № 2801-ХІІ (редакція від 30.01.2018р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua>

4. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992р. № 2694-ХІІ (редакція від 20.01.2018р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon3.rada.gov.ua>

5. Березуцький В.В., Васьковець Л.А., Вершиніна Н.П. та ін. Безпека життєдіяльності: / Навч. посіб. / за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х. Факт, 2005, – 348 с.

6. Безпека життєдіяльності: підручник / [О.І. Запорожець, Б.Д. Халмурадов, В.І. Применко та ін.] - К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 448 с.

7. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. / за ред. Г.П. Демиденко. – К.: НТУУ «КПІ», 2008. – 300 с.

8. Безпека життєдіяльності: Підручник /В.Г.Цапко, Д.І Мазоренко, Ю.С.Скобло, Л.М.Тіщенко; За ред. В.Г.Цапка. – К.: Знання, 2008. – 397 с.

9. ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>

10. ДК 019-2010 Класифікатор надзвичайних ситуацій. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

11. ДСТУ 5058 : 2008 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Навчання населенням діям у надзвичайних ситуаціях. Основні положення. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.otipb.at.ua>

12. ДСТУ 7098:2009. Безпека у надзвичайних ситуаціях. Ліквідування надзвичайних ситуацій та їх наслідків. Загальні положення. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.otipb.at.ua>

13. ДСТУ 7297:2013 Безпека у надзвичайних ситуаціях. Запобігання природним надзвичайним ситуаціям. Загальні вимоги. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dsns.gov.ua/>.

14. Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навч. посібн./ За ред. Є.П. Желібо, 6-е вид. - К.: Каравела, 2009. – 344 с.

15. Желібо Є.П., Заверуха Н.М. Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник /За ред. Є.П.Желібо, 6-е вид.- К.:Каравела, 2011.- 344 с.

16. Запорожець О.І., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Русаловський А.В., Кулалаєва Н.В. Цивільний захист: Підручник. – К.: «Центр учбової літератури», 2016.- 264 с.

17. Основи охорони праці: Підручник. 3-тє видання, доповнене та перероблене. / К.Н. Ткачук, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, О.І. Полукаров, В.С. Коз'яков, Л.О. Мітюк, Ю.О. Полукаров, Т.Є. Луц. За ред. К.Н. Ткачука - К.: Основа, 2014 - 456 с.

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 листопада 2001р. №1567 «Про затвердження Плану реагування на надзвичайні ситуації державного рівня» в редакції від 26.07.2016 р.[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.zakon3.rada.gov.ua>

25. Яким Р.С. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. - Львів: Видавництво "Бескид Біт", 2005. - 304 с.

26. Яремко З.М. Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005.- 320 с.

Допоміжна

1. «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу». Державні санітарні норми та правила. Наказ МОЗ України від 08.04.2014 № 248. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://document.ua/> <http://zakon.nau.ua/>

2. ДБН В.2.5 -28-2006. Інженерне обладнання будинків і споруд. Природне і штучне освітлення.[Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

3. ДСН 3.3.6.042-99. Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

4. ДСН 3.3.6.037 – 99. Санітарні норми виробничого шуму, ультразвуку та інфразвуку. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

5. ДСН 3.3.6.039 – 99. Державні санітарні норми виробничої загальної та локальної вібрації. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

6. ДСТУ Б В.1.1-36:2016. Визначення категорій приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

7. ДСТУ EN 2:2014 «Класифікація пожеж (EN 2:1992, EN2:1992/A1:2004, IDT)» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://document.ua/>.

8. ДСТУ 4297:2004 Пожежна техніка. Технічне обслуговування вогнегасників. Загальні технічні вимоги.

9. Наказ міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи «Про затвердження Методики ідентифікації потенційно-небезпечних об'єктів» від 23 лютого 2006 р. № 98 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/>.

10. НАПБ А.01-001-2015. Правила пожежної безпеки в Україні зі змінами від 03.10.2017 р.. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

11. НПАОП 0.00-1.60-66. Правила будови і безпечної експлуатації парових та водогрійних котлів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

12. НПАОП 0.00-1.13-71. Правила будови і безпечної експлуатації стаціонарних компресорних установок, повітропроводів і газопроводів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

13. НПАОП 0.00-1.59-87. Правила безпеки та безпечної експлуатації посудин, що працюють під тиском. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

14. НПАОП 0.00-1.51-88. Правила будови і безпечної експлуатації фреонових холодильних установок. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

15. НПАОП 0.00-1.11-98. Правила будови і безпечної експлуатації трубопроводів пари і гарячої води. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

16. НПАОП 40.1-1.21-98. Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

17. НПАОП 40.1-1.32-01. Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://dnop.com.ua/>.

18. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності: Закон України. – К., 1999. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

19. Про затвердження положення про Державну Службу України з питань праці. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2015 р. № 96. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечні та патентні фонди ОНАХТ.
2. Інтернет – ресурси з питань безпеки життєдіяльності:
 - 2.1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
 - 2.2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .
 - 2.3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
 - 2.4. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
 - 2.5. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
 - 2.6. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.
 - 2.7. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
 - 2.8. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.
 - 2.9. Новини про поточні події у світі, в т. ч. про надзвичайні ситуації <http://www.https://tsn.ua, ua.korrespondent.net/tag>
 - 2.10. Сайт, присвячений землетрусам та сейсмічному районуванню території <http://allatravesti.com/ua/>
 - 2.11. Сайт, присвячений надзвичайним ситуаціям природного характеру <http://www.dsns.gov.ua/>, globalincidentmap.com/
 - 2.12. Український інститут досліджень навколишнього середовища і ресурсів при Раді національної безпеки і оборони України <http://www.erriu.ukrtel.net/index.htm>.
 - 2.13. <http://www.dsp.gov.ua/> Офіційний сайт Державної служби України з питань праці (Держпраці).
 - 2.14. <http://www.social.org.ua> Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
 - 2.15. <http://base.safework.ru/iloenc> Енциклопедія по охране и безопасности труда МОТ.
 - 2.16. <http://base.safework.ru/safework> Библиотека безопасного труда МОТ.
 - 2.17. Північноатлантичний альянс (НАТО) <http://www.nato.int/>.